

Asia C-293/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

10.5.2023

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

13.12.2022

Valittaja:

ENGIE Deutschland GmbH

Vastapuoli:

Landesregulierungsbehörde beim Sächsischen Staatsministerium für
Wirtschaft, Arbeit und Verkehr

BUNDESGERICHTSHOF

VÄLIPÄÄTÖS

[– –]

julistettu:
13.12.2022

[– –]

energiainsäädäntöä koskevassa hallintoasiassa,

ENGE Deutschland GmbH, [– –] Essen,

kantajana ja
valittajana,

[– –]

[– –]

vastaan

Landesregulierungsbehörde beim Sächsischen Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr, [– –] Dresden,

vastapuolena,

ja jossa asian käsittelyyn osallistuvat:

1. Zwickauer Energieversorgung GmbH, [– –] Zwickau,

vastaaajana,

[– –]

[– –]

2. Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen, [– –] Bonn

Bundesgerichtshofin (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) kartelliasioiden jaosto on 11.10.2022 pidetyn suullisen käsittelyn perusteella [– –]

päättänyt seuraavaa:

I. Asian käsittelyä lykätään.

II. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 2 artiklan 28 ja 29 alakohtaan sekä 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen tulkinnasta seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Ovatko direktiivin 2019/944 2 artiklan 28 ja 29 alakohta sekä 30 artikla ja sitä seuraavat artiklat esteenä EnWG:n 3 §:n 24a kohdan, luettuna yhdessä 16 kohdan kanssa, kaltaiselle säännökselle, jonka mukaan energian toimittavan energialaitoksen haltijaa eivät koske jakeluverkonhaltijan velvoitteet, jos se rakentaa energialaitoksen siihenastisen jakeluverkon tilalle ja ylläpitää sitä tarkoituksena toimittaa sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksessa tuotetun sähkön avulla lämpöä useiden kerrostalojen muodostamalle kokonaisuudelle, jossa on jopa 200 vuokra-asuntoa ja jonka vuosittainen energiankulutus on enintään 1 000 MWh, jolloin loppukuluttajat (vuokralaiset) maksavat energialaitoksen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset osana toimitetusta lämmöstä yhdenmukaisesti maksettavaa kuukausittaista perusmaksua ja energialaitoksen haltija myy tuotetun sähkön vuokralaisille?

Perustelut:

- 1 I. Valittaja on energiatoimitusyritys. Sillä on useilla paikkakunnilla muun muassa sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksia, lähilämpöverkkoja ja energiaa toimittavia energialaitoksia, joiden avulla se toimittaa lämpöä ja sähköä loppukuluttajille. Sen liikevaihto oli yli miljardi euroa vuonna 2019. Vastapuoli (jäljempänä jakeluverkonhaltija) ylläpitää sähkönjakeluverkkoa Zwickaussa (Saksa). Asianosaiset kiistelevät siitä, onko vastaaja velvollinen liittämään kaksi valittajan energialaitosta asiakaslaitoksina verkkoonsa sähkö- ja kaasutoimituksia koskevan Saksan lain (Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz), jäljempänä EnWG) 3 §:n 24a kohdan nojalla.
- 2 Valittaja toimitti kiinteistöjen omistajan, Zwickau Wohnungsbaugenossenschaft eG:n (jäljempänä asunto-osuuskunta), kanssa tekemänsä lämmöntoimitussopimuksen perusteella lämpöä ja lämmintä vettä neljälle asuinkerrostalolle, joissa on 96 asuntoa ja jotka sijaitsevat 9 000 m²:n suuruisella tontilla (jäljempänä alue 1), sekä kuudelle asuinkerrostalolle, joissa on 160 asuntoa ja jotka sijaitsevat 25 500m²:n suuruisella tontilla (jäljempänä alue 2), kummassakin tapauksessa energiakeskuksen ja siihen liitetyn lähilämpöverkon kautta. Alueet 1 ja 2 rajoittuvat toisiinsa; lähilämpöverkot eivät sitä vastoin ole yhteydessä toisiinsa. Molemmilla alueilla sijaitsevat asuinkerrostalot olivat liittyneet kokonaisuudessaan jakeluverkonhaltijan ylläpitämään jakeluverkkoon.
- 3 Valittaja suunnitteli vuonna 2018 rakentavansa kaksi sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosta, joiden sähköntuotantoteho on 20 kW (alue 1) ja 40 kW (alue 2), ja kaksi galvaanisesti erotettua sähkönsiirtojärjestelmää [– –], joihin loppukuluttajien (vuokralaisten) on nyt määrä liittyä, ja ylläpitävänsä niitä. Sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissa lämmön ja lämpimän veden ohella tuotettu sähkö oli tarkoitus myydä kerrostaloissa asuville vuokralaisille; alueen 1 arvioitu vuosittainen energiankulutus on 288 MWh ja alueen 2 vastaavasti 480 MWh. Valittaja ilmoitti tästä syystä vastapuolelle kahden erillisen asiakaslaitoksen liittämistä verkkoon alueilla 1 ja 2 olevilla sähköpääkeskuksilla ja pyysi niiden liittämistä vastaajan verkkoon ja tarvittavien laskentapisteiden käyttöön asettamista EnWG:n 20 §:n 1d momentin mukaisesti. Vastaaja hylkäsi pyynnöt, koska kyse ei ollut asiakaslaitoksista.
- 4 Vastapuolena oleva Landesregulierungsbehörde beim Sächsischen Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehrin (Sachsenin osavaltion talous-, työ- ja liikenneministeriö osavaltion sääntelyviranomaisena, jäljempänä sääntelyviranomainen) hylkäsi Revision-menettelyn valittajan esittämät vaatimukset, joissa sitä vaadittiin tutkimaan tätä menettelyä ja velvoittamaan vastaaja liittämään laitokset asiakaslaitoksina verkkoonsa ja mahdollistamaan laskuttaminen EnWG:n 20 §:n 1d momentin mukaisesti. Oberlandesgerichtissä (osavaltion ylioikeus, Saksa) käydyn muutoksenhakumenettelyn aikana valittaja ja asunto-osuuskunta tekivät 21./27.4.2020 uuden lämmöntoimitussopimuksen. Sen mukaan molemmat sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset oli tarkoitus rakentaa arviolta joulukuuhun 2020 mennessä.

- 5 II. Valituksen ratkaisemisen kannalta merkityksellisiä ovat EnWG:n säännökset, joissa säädetään seuraavaa:

EnWG:n 3 §

”Tässä laissa tarkoitetaan

3. sähkönjakeluverkkojen haltijoilla

luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä taikka energiatoimitusyrityksen oikeudellisesti epäitsenäisiä organisaatioyksiköitä, jotka hoitavat sähkön jakelua ja vastaavat tietyllä alueella sijaitsevan jakeluverkon toiminnasta, kunnossapidosta ja tarvittaessa kehittämisestä ja mahdollisesti yhdysjohdoista muihin verkkoihin,

15. energialaitoksilla

laitoksia, joissa tuotetaan, varastoidaan, siirretään tai toimitetaan energiaa, sikäli kuin niitä ei käytetä pelkästään signaalien siirtämiseen, loppukuluttajien jakolaitteet mukaan luettuina – –,

16. energiatoimitusverkoilla

sähkön- ja kaasuntoimitusverkkoja, joissa käytetään yhtä tai useaa eri jännitetasoa tai painetasoa, lukuun ottamatta 24a – – kohdassa tarkoitettuja asiakaslaitoksia,

18. energiatoimitusyrityksillä

luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka vastaavat energiatoimituksista muille tai energijakeluverkosta tai joilla on omistuksen vuoksi määräysvalta suhteessa energiatoimitusverkkoon; asiakaslaitoksen tai yrityksen energiahuoltoon käytettävän asiakaslaitoksen ylläpito ei tee haltijasta energiatoimitusyritystä,

24a. asiakaslaitoksella

energiaa toimittavia energialaitoksia,

- a) jotka sijaitsevat yhtenäisellä alueella,
- b) jotka on liitetty energiatoimitusverkkoon tai energialaitokseen,
- c) joilla ei ole merkitystä sähkön ja kaasun toimituksia koskevan tehokkaan ja vääristymättömän kilpailun turvaamisen kannalta ja
- d) jotka ovat syrjimättömästi ja vastikkeetta avoimia kaikille niihin liitetuille loppukäyttäjille tehtäviä energiatoimituksia varten kauttakulkuna energiatoimittajan valinnasta riippumatta,”

EnWG:n 20 §:n 1d momentti – –

Energiatoimitusverkon, johon asiakaslaitos – – on liitetty, haltijan on asetettava käyttöön laskentapiste, jonka avulla voidaan selvittää asiakaslaitoksen yleisestä sähköverkosta ottaman sähkön ja yleiseen sähköverkkoon siirtämän sähkön määrä (summamittari), ja kaikki laskentapistet, jotka ovat tarpeellisia verkkoonpääsyn takaamiseksi asiakaslaitoksen käyttäjäkohtaisille mittareille (kirjaamisen kannalta merkitykselliset käyttäjäkohtaiset mittarit). Kun kolmannet osapuolet toimittavat sähköä loppukuluttajille, lukemat selvitetään tarvittavassa laajuudessa käyttäjäkohtaisten mittareiden kautta. – –”

- 6 III. Valituksen menestyminen määräytyy ennakkoratkaisukysymyksen perusteella. Ennen ratkaisun antamista on siten lykättävä asian käsittelyä ja esitettävä Euroopan unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan ja kolmannen kohdan mukainen ennakkoratkaisupyyntö.
- 7 1. Toisen asteen tuomioistuin on katsonut, ettei kyseessä ole asiakaslaitos, koska laitoksilla 1 ja 2 on merkitystä sähkön ja kaasun toimituksia koskevan tehokkaan ja vääristymättömän kilpailun turvaamisen kannalta EnWG:n 3 §:n 24a kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Lämmöntoimitussopimuksessa alueet 1 ja 2 yhdistetään yhteisenä kehyksenä yhdeksi rakennuskokonaisuudeksi, joka koostuu 10 asuinkerrostalosta, jonka pinta-ala on lähes 30 000 m² ja johon kuuluu yli 300 asuntoa; valittaja on vuokralaisiin nähden laitosten 1 ja 2 haltija ja samanaikaisesti sähköntoimittaja.
- 8 2. Kyseisestä päätöksestä tehty valitus on hyväksyttävä, jos laitokset 1 ja 2 on luokiteltava EnWG:n 3 §:n 24a kohdan mukaisiksi asiakaslaitoksiksi. Tähän on asiaa käsittelevän jaoston näkemyksen mukaan vastattava todettujen tosiseikkojen perusteella myöntävästi.
- 9 a) EnWG:n 3 §:n 24a kohdan a ja b alakohdan edellytykset täyttyvät. Laitokset 1 ja 2 sijaitsevat yhtenäisellä alueella (ks. BGH:n määräys 12.11.2019, Netze BW – EnVR 66/18, WM 2020, 901, 22 kohta), ja ne on liitetty energiatoimitusverkkoon ja -tuotantolaitokseen. EnWG:n 3 §:n 24a kohdan b alakohdassa ei sen sanamuodosta (”tai”) huolimatta edellytetä, että laitos on liitetty ainoastaan yhteen energiatoimitusverkkoon tai ainoastaan yhteen energiantuotantolaitokseen. Kyseinen sääntely ilmentää pelkästään sitä, että riittää, että laitos on liitetty energiantuotantolaitokseen, joka ei ole yhteydessä energiatoimitusverkkoon (ns. saarekeratkaisut) (ks. 6.6.2011 esitetty ehdotus laiksi energiataloutta koskevien säännösten laatimiseksi uudelleen, BT-Drucks. 17/6072, s. 51).
- 10 b) Laitokset ovat myös EnWG:n 3 §:n 24a kohdan d alakohdan mukaisesti syrjimättömästi ja vastikkeetta avoimia kaikille niihin liitetuille loppukäyttäjille tehtäviä energiatoimituksia varten kauttakulkuna energiatoimittajan valinnasta riippumatta.

- 11 aa) Kulutuksen perusteella määräytyvät maksut asiakaslaitoksen käytöstä ovat esteenä vastikkeettomuudelle. Tämä koskee kaiken muotoisia siirretyn energian määrään perustuvia korvauksia (OLG Frankfurt, EnWZ 2018, 182, 40 kohta [– –] [oikeuskirjallisuusviittauksia]). Lain tavoitteena on näin ollen luopua – luontaisten monopolien tapauksessa myös hinnanmuodostuksen osalta tarpeellisesta – asiakaslaitosten sääntelystä ainoastaan silloin, kun alun alkaenkaan ei ole vaarana, että asiakaslaitoksen kustannukset peritään käytön perusteella. Tämä vaara on olemassa myös, jos asiakaslaitoksen haltija toimii itse energiantoimittajana (BGH:n määräys 25.1.2022 – EnVR 20/18, ZNER 2022, 258, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 12 bb) Valittaja ei peri kulutukseen perustuvia maksuja. Se saa kaikista lämmöntoimitussopimuksen perusteella tarpeen mukaan suoritettavista palveluista, kaikki kulutukseen perustumattomat kustannukset mukaan luettuina, – esimerkiksi sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten ja energialaitosten rakentamisesta ja ylläpidosta julkisen jakeluverkon luovutuspiesteestä lähtien siihen saakka, kunnes energia luovutetaan vuokralaisille, ja tietojenvaihdon takaamisesta muun muassa jakeluverkon haltijan kanssa – lämmöntoimitussopimuksen (2 §:n 1 kohta, 5 § ja liite 7 – vuokrasähkö) mukaisesti yhdenmukaisen kuukausittaisen perusmaksun, joka ei perustu kulutukseen. Asunto-osuuskunta jakaa perusmaksun osuudet asuinpinta-alan mukaan loppukuluttajille.
- 13 cc) Näiden tosiseikkojen perusteella valittajan ei tarvitse väittää eikä näyttää toteen, että sen loppukuluttajille tarjoaman sähkön hintaan ei sisälly laitosta koskevaa käyttömaksua. Vastikkeettomuusedellytyksen tarkoitus täyttyy. Sääntelyllä pyritään jo sen yksiselitteisen sanamuodon mukaan (ainoastaan) varmistamaan, että loppukuluttajalle toimittaminen tapahtuu vastikkeettomasti ja syrjimättömästi. Näin on käsiteltävässä asiassa. Kaikkia sähköntoimittajia, valittaja mukaan luettuna, kohdellaan samalla tavalla, koska ne käyttävät laitosta vastikkeetta. Kaikki energialaitoksiin liitetyt loppukuluttajat osallistuvat niiden kustannusten kattamiseen yhdenmukaisesti ja sähköntoimittajansa valinnasta ja sähkönkulutuksensa suuruudesta riippumatta. Viitteitä kohtuuttomista verkon käytön perusteella määräytyvistä käyttömaksuista ei ole. Tässä yhteydessä voidaan jättää avoimeksi, onko laitoksen rakentamisesta ja ylläpidosta aiheutuvien kustannusten siirtäminen vuokralaisille sallittua Saksassa toimintakustannusten siirtämiseen sovellettavien säännösten nojalla [– –]. Sillä ei ole merkitystä EnWG:n 3 §:n 24a kohdan d alakohdassa säädetyn vastikkeettomuuden kannalta. Mahdollinen toimintakustannuksia koskevan lainsäädännön vastaisuus, johon loppukuluttajien ja vuokralaisten olisi vedottava asunto-osuuskuntaa vastaan, ei kuitenkaan voisi mainittujen periaatteiden mukaisesti johtaa siihen, ettei EnWG:n 3 §:n 24a kohdan d alakohdan mukaisen vastikkeettomuusedellytyksen olisi katsottava täyttyvän.
- 14 c) Laitoksilla 1 ja 2 ei ole myöskään merkitystä EnWG:n 3 §:n 24a kohdan c alakohdan mukaisesti sähkön ja kaasun toimituksia koskevan tehokkaan ja vääristymättömän kilpailun turvaamisen kannalta.

- 15 aa) Energialaitoksella ei ole merkitystä kilpailun kannalta, jos sen tuotanto ei ole teknisesti eikä taloudellisesti tai toimitussääntöjen kannalta niin merkittävää, että se voi vaikuttaa energian toimitusta koskevaan kilpailuun ja sääntelyssä määritettyyn verkonhaltijan tilanteeseen. Tässä yhteydessä ratkaisevaa on laitoksen koko (BGH:n määräys 12.11.2019, Gewoba – EnVR 65/18, WM 2020, 897, 31 ja 32 kohta). Asiakaslaitos ei yleensä ole kyseessä silloin, jos siihen on liittynyt useita satoja loppukuluttajia, sen kautta toimitetaan energiaa selvästi yli 10 000 m² käsittävälle alueelle, se koostuu useista rakennuksista ja jos siirretyn energian vuosittaisen määrän arvioidaan ylittävän selvästi 1 000 MWh. Jos energialaitoksen koko jää sitä vastoin useissa kohdissa mainittujen arvojen alapuolelle, kyse on yleensä asiakaslaitoksesta. Pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin myös tässä tapauksessa ratkaistava, onko laitosta silti pidettävä kokonaisarvioinnin, jossa otetaan etenkin huomioon muut olosuhteet, perusteella sellaisena, että se ei enää ole kilpailun kannalta merkityksetön laitos (em. BGH:n määräys Gewoba, 32 kohta).
- 16 bb) Näiden periaatteiden mukaisesti laitoksilla 1 ja 2 ei ole merkitystä kilpailun kannalta. Laitoksen 1 tapauksessa ei ylity kolme ja laitoksen 2 tapauksessa kaksi edellä mainituista arvoista.
- 17 (1) Toisen asteen tuomioistuin on perusteettomasti tarkastellut molempia laitoksia yhdessä kokonaisarvioinnissaan. Koska ne on erotettu toisistaan galvaanisesti, kyse on kahdesta erillisestä laitoksesta, joiden osalta EnWG:n 3 §:n 24a kohdan edellytyksiä on tutkittava erikseen. Lain perustelut, joiden mukaan on otettava huomioon esimerkiksi muiden liitettyjen asiakaslaitosten suurempi määrä (BT-Drucks. 17/6072, s. 51; ks. em. BGH:n määräys Gewoba, 28 kohta), koskevat pelkästään kyseiseen energialaitokseen liitettyjä muita asiakaslaitoksia (eikä sitä edeltävään jakeluverkkoon liittyneitä muita asiakaslaitoksia [oikeuskirjallisuusviittauksia] [–]).
- 18 (2) Jos kilpailuedellytyksen kannalta tarvittava kokonaisarviointi tehdään ainoastaan kulloinkin tarkasteltavan laitoksen osalta, se johtaa siihen lopputulokseen, ettei laitoksilla 1 ja 2 ole merkitystä kilpailun kannalta. Asiaa käsittelevä jaosto ei tosin ole toistaiseksi ratkaissut, onko myös laitosta, joka – kuten tässä tapauksessa laitos 2 – ei ylitä mainittuja arvoja kahden edellytyksen osalta, pidettävä yleensä asiakaslaitoksena. Tähän on kuitenkin vastattava myöntävästi. Silloin ei pääsääntöisesti ole kyse kilpailun kannalta merkittävästä koosta [–]. Laitoksiin liitettyjen loppukuluttajien vähäisen määrän vuoksi laitoksilla on katsottava olevan ainoastaan merkityksettömiä vaikutuksia vastaajan kilpailutilanteeseen ja jakelua koskevaan kilpailuun, myös kun otetaan huomioon se seikka, että valittaja toimii loppukuluttajiin nähden samanaikaisesti asiakaslaitoksen haltijana ja sähköntoimittajana.
- 19 3. EnWG:n 3 §:n 24a kohdan edellä esitetty tulkinta, joka asiaa käsittelevän jaoston on otettava lähtökohdaksi sääntelyn sanamuodon, tarkoituksen ja syntyhistorian osalta ja jota myös Bundesnetzagentur kansallisena sääntelyviranomaisena pitää oikeana suullisessa käsittelyssä esittämissään

huomautuksissa, ei kuitenkaan ole yhteensopiva sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2019/944 (jäljempänä direktiivi 2019/944) 2 artiklan 28 ja 29 alakohdan sekä 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen kanssa, jos laitokset 1 ja 2 ovat osa kyseisen direktiivin 2 artiklan 28 ja 29 alakohdassa tarkoitettua jakeluverkkoa. EnWG:n 3 §:n 16 kohdan mukaan asiakaslaitokset eivät nimittäin kuulu energiantoimitusverkkoon. Niiden haltijat eivät ole EnWG:n 3 §:n 3 alakohdassa tarkoitettuja jakeluverkonhaltijoita eivätkä siksi kuulu sääntelyn piiriin EnWG:n 11 §:n ja sitä seuraavien pykälien nojalla. Sääntelyn piiriin kuuluva verkko päättyy pisteeseen, jossa asiakaslaitos liitetään energiantoimitusverkkoon ja josta alkaa sääntelyn piiriin kuulumaton asiakaslaitos (ks. BT-Drucks. 17/6072, s. 51). Unionin tuomioistuin ei ole tähän mennessä tarkastellut jakeluverkon käsitettä sen kysymyksen osalta, käsittääkö se myös EnWG:n 3 §:n 24a kohdassa tarkoitettuja asiakaslaitokset. Tämä ei myöskään ole mitenkään kiistatonta.

- 20 a) Jakelulla tarkoitetaan direktiivin 2019/944 2 artiklan 28 alakohdan mukaan sähkön siirtämistä suur-, keski- tai pienjännitteisissä jakeluverkoissa toimitettavaksi asiakkaille mutta ei toimitusta. Toimituksella ja toimittamisella taas tarkoitetaan sähkön myyntiä asiakkaille, mukaan lukien jälleenmyynti (direktiivin 2019/944 2 artiklan 12 alakohta). Tiettyjä siirto- tai jakeluverkkoja ei ole tarkoitus jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle niiden koon tai niiden sähkökulutuksen perusteella (unionin tuomioistuimen tuomio 22.5.2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, 49 kohta direktiivistä 2003/54/EY). Sitä, mitkä rakenteet muodostavat jakeluverkot ja minkä edellytysten perusteella tämä on määritettävä, ei ole selvennetty. Vaikuttaa kiistattomalta, että vuokralaisten kotitalouksissa olevat jakelulaitteet, jotka sijaitsevat rakennuksen sisällä, eivät niiden koosta riippumatta ole jakeluverkkoja [oikeuskirjallisuusviittauksia] [– –]. Tämä pätee myös asuinkiinteistön yhteisomistajien omistuksessa olevaan energialaitokseen, joka toimittaa energiaa kiinteistöllä sijaitseville 20 omakotitalolle (ks. BGH, Netze BW, WM 2020, 901, 22 kohta). Kun otetaan huomioon nyt tarkasteltavina olevien laitosten 1 ja 2 koko ja se seikka, että valittaja toimii vuokralaisiin nähden sekä laitosten omistajana ja haltijana että sähköntoimittajana [oikeuskirjallisuusviittauksia] [– –], ei kuitenkaan voida kiistatta katsoa, että laitokset eivät kuulu direktiivin 2019/944 2 artiklan 28 ja 29 alakohdassa sekä 30 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa tarkoitettuun jakeluverkkoon.
- 21 b) Koska laitokset 1 ja 2 on asiakaslaitoksina liitetty jakeluverkkoon, kyseeseen tulevat direktiivin 2019/944 1 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan mukaiset tavoitteet luoda aidosti yhdennetyt, kilpailuun perustuvat, oikeudenmukaiset ja avoimet sähkömarkkinat sekä turvata kuluttajille kohtuulliset ja avoimet energian hinnat ja kustannukset, korkeatasoinen toimitusvarmuus ja sujuva siirtyminen kestävään vähähiiliseen energiajärjestelmään. Tällä ei tosin ole merkitystä yksittäisten laitosten osalta, joita on tarkasteltava erikseen, kuten edellä todettiin. Mitä useampia energiaa toimittavia samankaltaisia ja -kokoisia energialaitoksia jakeluverkkoon kuitenkin liitetään asiakaslaitoksina, sitä tärkeämpiä ovat

mahdolliset, osittain haitalliset ja – mihin valittaja perustellusti viittaa – osin suotuisat vaikutukset mainittuihin tavoitteisiin.

- 22 aa) Laitosten 1 ja 2 kaltaiset energiaa toimittavat, hajautettuihin tuotantolaitoksiin liitetyt energialaitokset voivat tosin helpottaa sujuvaa siirtymistä kestävään vähähiiliseen energiajärjestelmään [oikeuskirjallisuusviittaus] [– –]. Kun jakeluverkkoon liitetään suuri määrä samankaltaisia asiakaslaitoksia, verkon käytöstä tulee kuitenkin yleisesti kalliimpaa ja tehottomampaa. Yhä harvemmat loppukuluttajat vastaavat verkon kokonaiskustannuksista. Sähköstä, joka tuotetaan hajautetussa tuotantolaitoksessa ja kulutetaan siihen liitettyssä asiakaslaitoksessa, ei nimittäin tarvitse maksaa verkkomaksuja EnWG:n 20 §:n ja sitä seuraavien pykälien nojalla, kun taas jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että verkossa on riittävästi kapasiteettia toimitusten turvaamiseksi, jos hajautetut tuotantolaitokset eivät ole käytettävissä (ks. BGH:n määräys 28.6.2005 – KVR 27/04, BGHZ 163, 296 [48 kohta]; [oikeuskirjallisuusviittauksia] [– –]). Kun otetaan myös huomioon direktiivin 2019/944 15 artiklan 2 kohdan e alakohta ja 16 artiklan 1 kohdan e alakohta, joiden mukaan on varmistettava, että (jopa) aktiiviset asiakkaat ja kansalaisten energiayhteisöt osallistuvat asianmukaisella ja tasapainoisella tavalla kokonaiskustannuksiin, on siten epäselvää, voidaanko laitokset 1 ja 2 jättää jakeluverkon ulkopuolelle.
- 23 bb) Se, että asunto-osuuskunta (ja viime kädessä loppukuluttajat ja vuokralaiset) vastaa lämmötoimitussopimuksen perusteella laitosten 1 ja 2 rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta aiheutuvista kustannuksista, johtaa valittajan ja muiden sähköntoimittajien välisen kilpailun vääristymiseen. Valittajan ei tarvitse vastata energiaa toimittavien energialaitosten kustannuksista eikä maksaa verkkomaksuja ([– –]). Mitä useampia vastaavanlaisia ja -kokoisia laitoksia valittajalla on, sitä suurempia vaikutuksia kilpailuun on näin ollen odotettavissa.
- cc) Myös suhteessa loppukuluttajiin on järjestelmään erottamattomasti liittyvä eturistiriita, koska valittaja toimii loppukuluttajiin nähden sekä asiakaslaitoksen omistajana ja haltijana että sähköntoimittajana. Sähköntoimittajana valittajalla on intressi periä mahdollisimman korkeita sähkönhintoja. Tämä intressi vaarantuisi, jos sen laitosten 1 ja 2 rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta perimät maksut ilmoitettaisiin avoimesti. Nyt tarkasteltavassa tapauksessa lämmötoimitussopimuksessa sovituisia seikoissa ei siten ilmoiteta erikseen käyttömaksua. Vuokralaisten ei siten ole mahdollista laskea [– –] kaikkia maksettavakseen tulevia maksuja [– –].

Alempi oikeusaste:

OLG Dresdenin päätös 16.9.2020 - Kart 9/19 -